

MAMŲ UNIJA

Atsinaujinančių
degalų
asociacija

LIETUVOS
DARBDAVIŲ
KONFEDERACIJA

LIETUVOS GRŪDŲ PERDIRBĖJŲ
IR PREKYBININKŲ ASOCIACIJA

KARTU SU KAIMYNAIS

2025 04 23

Verslą vienijančios asociacijos kviečia atsakingas valdžios institucijas pasiekti susitarimą su kaimyninėmis Lenkija, Latvija ir Estija dėl degalų akcizų tarifų suderinimo. Susitarimas leistų išvengti neigiamo išplitimo (*spillover*) efekto - mokesčių pajamų migravimo į mažesnių tarifų šalis, kai didesnius tarifus turinčios šalys patiria ekonominius nuostolius.

Europos Sąjunga (ES) siekia, kad mokesčiai nebūtų kliūtis bendros rinkos veikimui. Tačiau realybėje matome, kad šis principas neveikia, nes šalys tarpusavyje nekoordinuoja mokesčių politikos. Tokiu atveju nepasiekiamas ES tikslas - didesnis konkurencingumas globalioje rinkoje.

Šiais metais Lietuvoje padidinus akcizus degalams, mūsų šalyje dyzelino akcizas tapo didžiausiu regione ir pasiekė 0,52 Eur/l (Latvijoje — 0,517 Eur/l, Lenkijoje — 0,397 Eur/l, o Estijoje — 0,372 Eur/l). Lietuva jau prarado degalų kainų konkurencingumą — mūsų šalyje dyzelino kainos buvo vienos mažiausių ES, tačiau dabar šio išskirtinumo netekome, o kaimyninėse valstybėse dyzelino kaina jau yra mažesnė.

KARTU SU KAIMYNAIS

Dėl šios priežasties Lietuvos transporto įmonės ir pasienio regiono **gyventojai vis dažniau renkasi degalus piltis Lenkijoje ar kitose kaimyninėse šalyse, o bendras degalų vartojimas mūsų regione lieka nepakitęs.** VMI duomenimis, dyzelino pardavimai, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, Lietuvos degalinėse krito sparčiai: sausį (-16,6 proc.), vasarį (-12 proc.), Bendrai dyzelino ir benzino pardavimai šiemet krito apie 10 proc., palyginus su analogišku laikotarpiu pernai.

Neigiamas pasekmes jau pajuto daug Lietuvos verslo sektorių — tai krovinių ir keleivių pervežimo kompanijos, kurjerių paslaugų, gamybos ir mažmeninės prekybos bendrovės. **Dėl mažėjančio degalų pardavimų Lietuvai gresia nesurinkti suplanuotų akcizų pajamų** — tai sukels įtampą valstybės biudžetui, kuriame numatytas ženklus krašto apsaugos ir socialinių išlaidų augimas. Galiausiai, staiga pabrangę degalai jau didina prekių ir paslaugų savikainą — **ekonomistai įspėja apie galimą infliacijos proveržį.**

2026 m. Lietuvoje jau įtvirtintą degalų akcizų didinimą privalome sustabdyti nedelsiant, kol nepasiektas susitarimas su kaimyninėmis valstybėmis, o taip pat imtis kitų konkrečių priemonių, užtikrinančių Lietuvos konkurencingumą degalų prekybos sektoriuje.

Priešingu atveju, tolesnis akcizų didinimas turės katastrofiškų padarinių valstybės finansams ir ekonomikai. Atvirą laišką pasirašiusių verslo asociacijų teigimu, siekiant išlaikyti konkurencingumą, **Lietuva turėtų imtis lyderės rolės — inicijuoti dialogą bei susitarti su Lenkija, Latvija ir Estija dėl degalų akcizų politikos harmonizavimo.**

Dabar matome, kad efektyvus mokesčių politikos koordinavimas tarp Lietuvos ir kaimyninių valstybių nevyksta ir mokestiniai sprendimai priimami aklai, neįvertinant regiono šalių veiksmų. **Eliminavus degalų mokesčių skirtumus, koordinuota šalių mokesčių politika leistų siekti bendro tikslo — didesnio ES konkurencingumo globalioje rinkoje.**

Kviečiame inicijuoti dialogą su kaimynais jau dabar — pirmiausia tam reikia politinės Vyriausybės valios. **Prašome suformuoti vyriausybę atsakingų institucijų darbo grupę, kuri būtų atsakinga už tokio susitarimo tarp valstybių pasiekimą arba inicijavimą, o taip pat stabdyti nuo 2026 m. jau įtvirtintą degalų akcizų didinimą.**

Lauksime informacijos apie darbo grupės veiklos pradžią ir pirmuosius darbus. Lietuvos verslo bendruomenė yra pasirengusi prisidėti prie šio tikslo ir bendradarbiauti su valstybės institucijomis, siekiant rasti efektyviausią sprendimą.